

Sprawozdanie z realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2011 – 2016
za 2013 rok.

Wręczyca Wielka, 04 marca 2014r.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z póź. zm.) nakłada na gminę obowiązek realizowania niżej wymienionych zadań:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania te zostały ujęte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016.

Narkomania jest zjawiskiem ogólnosięwiatowym. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj. HIV, zakażenie wirusem żółtaczk typu B i C, infekcje przenoszone drogą płciową. Narkomania wiąże się też z innymi problemami społecznymi takimi jak; ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, bezdomność oraz inne uzależnienia, wywołuje negatywne następstwa kryminalne.

Z badań wynika, że zjawisko narkomanii jest nadal jednym z poważniejszych negatywnych zjawisk społecznych w Polsce. Szczególnie narażone na nie są dzieci i młodzież, głównie z powodu lekceważenia problemu i panującą modą na zażywanie substancji psychoaktywnych. Młodzi ludzie mają dość beztroski stosunek do problemu używania narkotyków i zjawiska narkomanii. Nadal jest moda na zażywanie substancji uzależniających, traktowanych jako element zabawy, relaksu, rozrywki, pomocy w nauce, wspomagania przeżyć i doznań.

Problem narkotyków to także problem leków legalnie kupowanych w aptekach. Nawet bez recepty możemy kupić całą paletę specyfików, które zażywane we właściwy sposób leczą, ale w większej ilości powodują odurzenie. Dane pokazują, że problem ten w ostatnich latach wzrósł o 300%.

Typowe leki OTC (leki bez recepty) to najczęściej popularne środki przeciwbólowe, środki przeciwpriębnieniowe, preparaty na kaszel i katar, na ból gardła, preparaty stosowane w leczeniu bólów mięśniowych i stawowych, leczeniu alergii, często zawierające dekstrometorfan, pseudoefedrynę / efedrynę oraz kodeinę.

Młodzi ludzie biorą np. tabletki thiocodinu nie po to, żeby się leczyć, tylko by przetrwać - w domu, w szkole, zagłuszyć problemy z nauką, z rodzicami. Tracą jednak w ten sposób całkowicie kontakt z rzeczywistością. Oficjalnie thiocodin jest lekiem na kaszel. Zażywany w dużych ilościach, o czym wiedzą już nawet uczniowie z podstawówki, wprawia w euforię, daje tzw. kopa, powoduje, że świat jest piękny.

Na przełomie maja i czerwca 2013 r., na zlecenie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii zostało przeprowadzone badanie dot. „Zjawiska używania przez młodzież w celach pozamedycznych leków nasennych i uspokajających z grupy benzodiazepin oraz leków dostępnych bez recepty zawierających dekstrometorfan, pseudoefedrynę / efedrynę oraz kodeinę”.

Z badania tego wynika, że niedobory informacji na temat zjawiska odurzania się lekami mieli rodzice nastolatków w wieku 15-19 lat. Pomimo deklarowanej wiedzy na temat zjawiska odurzania się przez młodzież, faktyczna wiedza rodziców jest niewielka. Nie wszyscy rodzice są świadomi, że

wśród środków stosowanych do odurzania się znajdują się również leki ogólnodostępne w aptekach, sprzedawane bez recepty. Większość z nich nie potrafi rozpoznać oznak odurzenia, pomimo przekonania, że zauważyliby, gdyby ich dziecko było pod wpływem jakiegoś środka. Rodzice nie wiedzą też jak zareagować, kiedy zorientują się, że ich dziecko odurza się lub może się odurzać – w większości przypadków ucieczka od tematu lub wprowadzenie totalnych ograniczeń skutkują odwrotnie do zamierzeń.

Szeroką wiedzą z tego zakresu dysponuje natomiast młodzież. Jak wynika z badań, charakteryzuje się ona bardzo wysokim poziomem świadomości na temat odurzania się lekami i innymi substancjami. Większość z nich zna nazwy substancji odurzających, rezultaty, jakie można osiągnąć, używając poszczególne z nich lub je łącząc, znają potrzebne dawki, sposoby przyjmowania, kanały pozyskiwania. Główne źródła tej wiedzy to rozmowy z rówieśnikami oraz Internet. Młodzież wymienia się tam swoimi doświadczeniami dotyczącymi odurzania się lekami, nie tylko umieszczając informacje o nazwach substancji, sposobach pozyskania i dawkowaniu, ale również opisy efektów po zażyciu leków – także tych negatywnych. Pojawiają się rady, jak wprowadzić się w pożądany stan, jak nie narazić się na „wpadkę” u rodziców czy nauczycieli. Młodzież pomimo że dysponuje szeroką wiedzą na temat wszelkiego rodzaju używek i środków odurzających, ignoruje jednak sygnały o szkodliwości ich przyjmowania, wierząc, że groźne następstwa przyjmowania środków odurzających nie dotkną ich osobiście.

Kolejnym niepokojącym trendem, jest nadużywanie przez młodych ludzi napojów energetyzujących, które także wpływają na funkcjonowanie mózgu, a w przypadku nadużywania mogą skutkować poszukiwaniem substancji silniejszych.

Mazowieckie Centrum Terapii Uzależnień prowadziło badania na terenie województwa mazowieckiego, łódzkiego i podlaskiego, z których wynika, że po napoje energetyzujące sięga blisko 17 proc. gimnazjalistów. 24 proc. uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że pije te napoje codziennie.

W 2013r. na realizację zadań ujętych w Programie Przeciwdziałania Narkomanii przeznaczono kwotę 3.000,00 zł.

Środki te pochodziły z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ze względu na fakt pokrywania się obszarów profilaktyki uniwersalnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i zapobiegania narkomanii część działań była również realizowana w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Dział 851 – Ochrona zdrowia

Rozdział – 85153

Plan: 3.000,00 zł

Wykonanie: 2.140,00 zł

Paragraf	Plan	Wykonanie	Pozostało
4210	600,00	0	600,00
4300	2.400,00	2.140,00	260,00
Razem:	3.000,00	2.140,00	860,00

Działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii realizowane były poprzez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą.
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

1. Realizacja zadania: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem;

Mieszkańcy naszej gminy pomoc mogą uzyskać w Punkcie Konsultacyjnym we Wręczycy Wielkiej. W 2013r. zarówno do psychologa jak i do terapeuty do spraw uzależnień nie zgłosiły się żadne osoby z problemem uzależnienia od narkotyków lub eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi innymi niż alkohol.

Mieszkańcy gminy mogą również uzyskać pomoc w placówkach ambulatoryjnej i stacjonarnej opieki psychiatrycznej.

Należy podkreślić, iż leczenie odbywa się na zasadzie dobrowolności i nieodpłatności, co prawnie reguluje ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

2. Realizacja zadania: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej:

W 2013r. zarówno do Punktu Konsultacyjnego jak i do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie zgłosiły się osoby z problemem narkomanii.

3. Realizacja zadania: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:

Realizacja programów profilaktycznych jest zadaniem statutowym szkoły. W tym zakresie jest to zawsze profilaktyka pierwszorzędowa i powinna obejmować wszystkich uczniów szkoły.

W 2013r. zorganizowano następujące programy dla dzieci, młodzieży i rodziców obejmujące tematykę antynarkotykową i promującą zdrowy tryb życia:

1) W Zespole Szkół w Węglowicach zrealizowano:

- we współpracy z Państwową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną realizowano program „Trzymaj Formę”.

Celem programu "Trzymaj formę!" jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W Programie udział wzięło 300 uczniów.

- Koncert profilaktyczny „Dopóki masz wybór” w wykonaniu Piotra Nagiela – wokalisty, autora muzyki i tekstów, propagatora zdrowego stylu życia. Celem programu było pokazanie młodym ludziom, jakie ryzyko wiąże się z sięganiem po alkohol i narkotyki. Autor programu, Piotr Nagiel rozmawiał z młodzieżą uczestniczącą w programie o skutkach używania alkoholu i narkotyków, które mogą doprowadzić do uzależnienia, a nawet śmierci. Młodzież szkolna przyjęła program z dużym zainteresowaniem. Koncert obejrzało 159 uczniów i 20 nauczycieli.

- Koncert profilaktyczny słowno – muzyczny pt. „Warto rozmawiać” w wykonaniu Piotra Nagiela. Celem koncertu było uwrażliwienie rodziców na nietypowe zachowania dzieci. Koncertu wysłuchało 200 rodziców i 20 nauczycieli.

Koszt koncertów to kwota 2.000,00 zł.

2) W Zespole Szkół we Wręczycy Wielkiej:

- we współpracy z Śląskim Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w Katowicach zorganizowano zajęcia edukacyjne dla rodziców pt. „Odlotowa apteka”. W zajęciach wzięło udział 85 rodziców i 28 nauczycieli. Celem zajęć było uświadomienie rodziców co do skali

problemów związanych z odurzaniem się dzieci lekami, które można bez recepty zakupić w aptece. Ponadto podczas spotkania zapoznano rodziców z listą leków odurzających, objawami jakie wywołują poszczególne substancje, wskazano jak rozmawiać z dzieckiem, żeby pokazać mu niebezpieczeństwo brania leków w większych ilościach oraz gdzie można znaleźć pomoc w razie takiej potrzeby.

- w trakcie roku szkolnego realizowany był projekt „By uchronić się przed zagrożeniami współczesnego świata”, którego celem było przeciwdziałanie zachowaniom niepożądanym, poprzez pokazanie postaw prozdrowotnych, wskazanie wzorców zdrowego trybu życia. W projekcie udział wzięło 100 uczniów i 8 nauczycieli.

- w okresie ferii zorganizowano zajęcia dla 30 uczniów pod hasłem „Sportowa alternatywa z nałogami wygrywa – ferie na wesoło”.

- Koncert profilaktyczny „Dopóki masz wybór” w wykonaniu Piotra Nagiela – wokalisty, autora muzyki i tekstów, propagatora zdrowego stylu życia. Program w wykonaniu Piotra Nagiela uzmysłowił młodym ludziom konsekwencje nieodpowiedzialnych dla zdrowia zachowań, w tym używania narkotyków. Koncert obejrzało 210 uczniów i 20 nauczycieli.

3) W Zespole Szkół w Truskolasach:

- zrealizowano projekt „Stop dopalaczom” (konkurs na ulotkę i apel). W projekcie udział wzięło 167 uczniów i 1 nauczyciel.

- na lekcji wychowawczej pt. „Zagrożenia cywilizacyjne” nauczyciel zapoznał 19 uczniów z zagrożeniami, jakie niesie cywilizacja i współczesny świat.

4) W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Kalei na lekcjach wychowawczych nauczyciele poruszali problemy związane z szkodliwym wpływem alkoholu i innych używek na młody organizm.

5) W Szkole Podstawowej w Kulejach

- przeprowadzono zajęcia wychowawcze nt. „Nałogi, czy silna wola” oraz „Zgubny wpływ nałogów”. W zajęciach udział wzięło 18 uczniów.

- przeprowadzono pogadankę dla 18 uczniów dot. skutków palenia papierosów oraz projekcję filmu pt. „Dziękuję, nie palę”

- przeprowadzono pogadankę dla 18 uczniów dot. zażywania dopalaczy i narkotyków oraz projekcję filmu „Dziękuję, nie biore”.

Ponadto:

- w listopadzie 2013r. nauczyciele z Gimnazjów w Truskolasach, Wręcycy Wielkiej i Węglowic uczestniczyli w debacie społecznej „Narkotyki – nie dla gimnazjalistów” zorganizowanej przez Komendę Powiatową Policji w Kłobucku i Urząd Miejski w Kłobucku. Nauczyciele i pedagodzy wysłuchali wykładów, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumianą profilaktykę narkotykową. Prelegentkami były: przedstawicielka Stowarzyszenia MONAR w Częstochowie Renata Lipnicka, Ekspert Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach podinspektor Grażyna Słomska oraz przedstawicielka Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłobucku. Uczestnicy debaty, zdobyli informacje na temat zagrożeń dla zdrowia, które niesie ze sobą zażywanie substancji narkotycznych, skali zagrożenia przestępczością narkotykową, zatruc substancjami psychoaktywnymi oraz roli szkoły, nauczyciela i rodzica w przypadku dostrzeżenia, że dziecko eksperymentuje lub jest uzależnione od narkotyków.

- w ramach Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” zakupiono i przekazano do Szkół ulotki skierowane do rodziców i dzieci dotyczące szkodliwości picia napojów energetycznych.

Pełnomocnik Wójta Gminy
Wręcycy Wielkiej ds.
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
mgr Janina Kłuba